

Editorial

Carolina BODEA HAȚEGAN^{1,2}

Articolele cuprinse în numărul II al Revistei Române de Terapia Tulburărilor de Limbaj și Comunicare-RRTTLC din anul 2022 oferă cititorilor experiențe științifice și practice valoroase, îmbogățind semnificativ literatura de specialitate logopedică din țara noastră. Constatăm cu mare bucurie diversitatea cu care autorii ne surprind cu fiecare articol în parte, și, în același timp, originalitatea crescută a materialelor care subliniază preocuparea vie a specialiștilor pentru a propune cititorilor materiale consistente, cu valoare specific adăugată.

Volumul se deschide cu un inedit material în care se valorifică utilizarea roboților în terapia logopedică. Astfel, articolul - Dezvoltarea abilităților de comunicare eficientă cu ajutorul robotului Ozobot Evo în contextul TSA, aduce în prim plan posibilități variate de realizare a terapiei logopedice, posibilități care potrivesc foarte bine în contextul specific al tulburării de spectru autist și care deschide perspectiva spre utilizarea tehnicii și a tehnologiilor și în contextul terapeutic al dezvoltării limbajului și comunicării.

Un studiu experimental consistent și cu mare aplicabilitate practică, continuând calea deschis prin Proba de evaluare și antrenare a fluenței în citire-PEAFC, la nivel de ASTTLR este cel de-al doilea articol cuprins în revistă O propunere de adaptare pentru limba română a unei probe de fluentă verbală fonematică

(testul de asociere orală controlată a cuvintelor - COWAT).

Abordarea terapeutică în echipă, în contextul implantării cohleare, unde nevoia de generalizare a achizițiilor lingvistice este crescută și părintele devine, în mod, implicit co-terapeut, propusă prin articolul Relația dintre abilitarea lingvistică și resursele de reziliență din cadrul sistemului familial la copiii cu implant cohlear, subliniază printr-un studiu amplu de caz implicațiile pozitive la nivel de persoană și familie, ceea ce atrage nu numai câștig din punctul de vedere strict logopedic, ci și câștig în planul calității vieții. De altfel, acest câștig, considerăm noi că este cel pe care orice terapeut ar trebui să îl urmărească și să îl aibă bine conturat ca finalitate al întregului demers terapeutic, indiferent pe ce dimensiune își derulează activitatea de reabilitare.

Problematica și nevoia implicării părintelui în procesul terapeutic, este dezbătută și în cadrul articolului Consiliere și educație parentală pentru familiile copiilor cu dizabilități, iar pentru ca această implicare să fie una potrivită și de valoare, părintele trebuie ajutat și sprijinit.

Nevoia de conturare a specificului terapiei logopedice în diferite contexte diagnostice, așa cum este cel al ADHD-ului, este adusă în prim plan prin studiul intitulat Importanța dezvoltării comunicării și limbajului în ADHD. Chiar

dacă acesta este un articol preponderent teoretic, aplicabilitatea lui practică rezidă din fixarea reperelor terapeutice logopedice în acest context unde terapia limbajului este mai puțin adusă în prim plan.

Elemente tehnice, de specialitate, în contextul limbii semnelor, aduse în discuție prin studiul conturat în articolul - Particularități fonologice și morfologice ale limbii semnelor – percepția participanților auzitori asupra procesului de învățare, surprinde importanța abordării multidimensionale a educației specializate în vederea facilitării și înțelegerii comunicării persoanelor cu dizabilități auditive. Un articol care, încă o dată, surprinde cititorul prin finele și de profunzime implicații pe care psihopedagogia persoanelor cu dizabilități de auz le poate implica.

O lucrare cu atât mai inedită este și cea intitulată Opiniile specialiștilor privind utilizarea umorului în terapia tulburărilor de limbaj și comunicare, un articol în care elementul de unicatitate al tematicii este unanim acceptat, având în vedere literatura de specialitate logopedică din țară.

Elementul de unic se regăsește și în articolul următor din acest număr al revistei, unde nu numai că este abordată problematica afaziei din context multilingv, ci această problematică este ilustrată prin filtrarea teoretică de natură psiholingvistică- Afazia în contextul multilingv: Abordare din perspectivă psiholingvistică.

Având în vedere că domeniul de aplicabilitate al terapiei limbajului este unui din ce în ce mai în extindere,

coexistența tablourilor de tulburare de limbaj și diferite forme de dizabilitate, sindroame ne obligă să găsim soluții teoretice și practice tot mai adaptate și particulare. O astfel de problematică este cea prin care se tratează asocierea apraxiei cu tulburarea de spectru autist, o asociere cu un grad crescut de noutate, nu numai în practica logopedică din țară, ci și în practica logopedică internațională. Astfel, RRTTLC aduce în prim plan nu numai materiale utile, ci problematici noi, care nu au mai fost tratate în literatura românească (vezi articolul Apraxia și tulburarea de spectru autist).

Tematica este completată de ultimul articol al revistei care vine să reliefeze specificitatea procesărilor și integrărilor senzoriale din tulburarea de spectru autist, reliefate pe grupe de vârstă și nivel de dezvoltare.

Propunem astfel cititorilor o incursiune bine argumentată în studii și cercetări bazate pe dovezi științifice actuale în domeniul logopedic, racordate la elemente de noutate și preocupări contemporane internaționale. Sperăm ca prin aceste materiale să deschidem noi direcții terapeutice și să contribuim la valorificarea maximală a contextelor terapeutice în favoarea celor care au nevoie de contribuții terapeutice aducătoare de sens în viețile lor, copii, părinți, familii.

Cluj-Napoca 25.10.2022

¹Conf. univ. dr., Departamentul de Psihopedagogie Specială, Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca; E-mail: carolina.bodea.hategan@gmail.com

²Președinte ASTTLR